

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ РУСЕ 78

Тазгодишният XVIII Международен фестивал „Мартенски музикални дни“ в Русе е основание е посетен на славната стогодишнина на Освобождението на България. За това не случайно тези ежегодни музикални празници бяха открити с две крупни български творби. Авторите им Любомир Пипков и Александър Райчев, представител на тъй наречените второ и трето композиторско поколение, са работили над тях преди 40 и съответно 30 години. Това даде повод да си припомним със заслужена патриотична гордост, колко млада е националната ни художествена музика в сравнение с тази на другите европейски народи и съвременен по колко големи успехи е завоювала вече само за няколко десетилетия.

Нашата музикална история отбелязва годината 1912 като рождена на първата българска симфония (от Н. Атанасов). Но едва през 1939 год. Л. Пипков завършва симфонична творба, която и днес е не само един от най-високите върхове в българската музика от този жанр, но по мащабност, драматургичен строеж и идейно-емоционален заряд, по крупните си обобщения и общочовешка значимост може да мери ръст със свои симфонични връстници от световната музикална литература. Именно тези забележителни качества на

Първа симфония от Любомир Пипков, посветена на гражданската война в Испания през 30-те години, бяха изтъкнати с голямо майсторство от Софийската държавна филхармония и нейния главен художествен ръководител н. а. Константин Илиев.

С огнен темперамент и нерв, с отлично чувство за архитектонично изграждане, в едри линии и отвлечена склонност към експресивна звукова мощ и устремна динамичност, той слякх наелектризира атмосферата, подчертавайки острите конфликти на творбата. Интересно бе пре-тирането на любимия на Пипков 8/8 такт в четвъртата част с известно олекотяване на двете удължени времена. Филхармонията музичираха с увлечение и изрядна звукова балансираност, като духачите заслужават специална похвала за кратките си соли (напр. в 3 част). В някои случаи бихме пожелали по-голяма диференцираност на динамичните отески между „пианисимо“ и „мецопорте“.

Внушителната симфоникантата „Той не умира“, композирана през 1949 г. от 27-годишния Ал. Райчев, е първата от той род творба в българската музикална литература. Тя респектира преди всичко с майсторското боравене със сложни композиционнотехнически похвати. Изградена като четирисактен непрекъснат цикъл по бележито

то стихотворение на Хр. Ботев (като редът на отделните куплети е третиран свободно), тя изисква максимална концентрация и най-високи професионални качества от ормоничния изпълнителски състав. Софийската държавна филхармония и Българската хорова капела „Св. Обретен“ под паяката на К. Илиев съумяха да ни предложат силно въздействаща и блестяща интерпретация. Българската хорова капела провали извънредно хомогенна звучност и интонационна чистота, както и много добра дикция. За всичко това първостепенна заслуга има нейният диригент н. а. Георги Робев.

Вторият концерт на Софийската държавна филхармония бе дирижиран от Димитър Манолов. Най-напред чухме сюита из музиката към филма „Под игото“ от н. а. Филип Кутев, а чиято 75-годишнина и забележителна музикално-обществена и творческа дейност ще бъдат честазувани през юни т. г. Композираната преди повече от четиристотин години музика към филма по безсмъртния роман на Ив. Вазов се отличава с народнопесенни интонации и живо, непосредствено въздействащо музикално съдържание. Тя бе предадена много убедително и с емоционална наситеност.

Симфоничен концерт за виолончело и оркестър от С. Про-

кофиев също се радва на вече четвъртвековен живот. Това е може би най-трудната в техническо отношение композиция за виолончело и оркестър. С оглед на това младата съветска изпълнителка Виктория Яглин — получила преди години I награда на Международния конкурс „Касадо“ във Флоренция и II награда на Международния конкурс „Чайковский“ в Москва — предизвика възхищение за уменето и виртуозността, с която преодолела всички технически трудности. Освен това тя засвидетелства голяма специална сигурност и сериозност, както и много качествено то и очевидна склонност към лирична чувствителност. Димитър Манолов и филхармонията съпровождат нейното изпълнение с голяма прецизност. Неприятен пропуск бе, че в програмата за този концерт не само нямаме данни за съветската солистка, но дори бе пропусната и името й.

В съвсем друг свят ни пренесе Пасторалната симфония № 6 от Бетховен. Тук бяха постигнати прекрасни динамични и тембови нюанси. Извънредно образно прозвучаха идилличните и фолклорно оцветени музикални жанрови картини (в първите три части и в 5 част), както и наситената с програмност 4 част, рисуваша буря сред природата. Димитър Манолов, който дирижираше с голяма сигурност

наизуст, никак графично излайваше многообразния и богат мелодичен рисунок на тази гениална по своята простота и непосредственост симфония.

Двата концерта на Софийската държавна филхармония бяха не само доказателство за очевидния възход, който бележи този наш първокласен симфоничен оркестър, но и оптимистично начало на високохудожествени музикални празници, с които в продължение на 15 дни ще живее Русе — градът със стари и богати традиции в областта на музикалното изкуство и култура.

Желателно е в бъдеще, особено на юбилейния XX Международен музикален фестивал „Мартенски музикални дни“, който ще се провежда в навечерието на 1300-годишнината на Българската държава, да бъдат канени и музиковеди от различни страни, които да отразят това за бележително музикално събитие в авторитетни вестници и списания в съответните държави. Това без съмнение ще допринесе както за неговото популяризиране зад граница, така и за всепоширокото утвърждаване на международния авторитет на българската музикална култура.

Лада Брашланова-СТАНЧЕВА